

Euskal Herriko Ahotsak
ahotsak.com

Iñaki Urruzola Vitoria

*Lasarte-Oria,
Gipuzkoa
(1943)*

Aurkibidea

Biografia

Lasarte-Oriako Geltoki kalean jaio zen Iñaki, nahiz jaio zenean lursaila Hernanirena izan. Lau senidetan hirugarrena da bera. Aita Urnietako Etxeberri baserrikoa zuen; ama Lasartekoa, kaletarra. Aita morroi joan zen Garin enpresara, eta bertan arotzeria ikasi zuen. Aitak tailerra ireki, eta Iñakik lekukoari heldu zion, bere anaiarekin batera. Arotzeriaren inguruan ibili da beti, baita soldaduska egin zuenean ere, Candanchun aritu baitzen eski-estazioko teleaulkiak eraikitzen. Euskal literaturarekin ere zaletu da. Ttakun kultur elkarteko kide. Lasartearra elkartearen sorreran parte hartu zuen.

Zintak

LAS-018

- **Proiektua:** Lasarte-Oriako Ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k):** Lizeaga, Irati
- **Data:** 2019-07-12
- **Iraupena:** 95 min
- **Euskarria:** Bideo digitala
- **Kodifikatzailea:** Lizeaga, Irati

Pasarteak

1. Arotza beti ikasten

- **Erref:** LAS-018/003
- **Iraupena:** 0:02:21. **Hasi:** 00:03:15. **Bukatu:** 00:05:36
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Arotzak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:

<p>Aita Urnietako Etxeberri baserrikoa zuen. Ama Lasartekoa bertakoa zuen. Arotza zen aita, batez ere gurdiak egiten zituen. Garin enpresan morroi ibili zen. Hamahiru urterekin hasi zen Iñaki arotz lanetan.</p>

2. Ijitoak amari behatza sendatu

- **Erref:** LAS-018/005
- **Iraupena:** 0:02:04. **Hasi:** 00:06:12. **Bukatu:** 00:08:16
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Lan-baldintzak
- Ohiturak eta bizimodua » Osasuna » Medikuak eta sasimedikuak
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Kanpoko jendearekin harremana
- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak

Laburpena:

Aita arotza zen, eta ama etxean egoten zen lanean baina tarteka laguntzen zion aitari. Laguntzera joan zen batean, behatza moztu eta Etxeberria zelako batek primeran sendatu zion. Istripuak gertatzen zirenean, Michelinera joaten ziren, han mediku praktikari bat baitzegoen.

3. Umetan egurra banatzen

- **Erref:** LAS-018/006
- **Iraupena:** 0:01:45. **Hasi:** 00:08:16. **Bukatu:** 00:10:01
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Donostialdeko lantegiak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Umetako lanak
- Lanbideak » Arotzak

Laburpena:

Aitaren tailerrera iritsitako egurra zerratu eta banatzen ibiltzen ziren Iñaki eta haren anaia umetan, komentu eta ikaztegietara joaten ziren. Frigorifica Guipuzcoanara joaten ziren askotan enbalajearekin laguntzera.

4. Fabrikatik atera eta tailerrera

- **Erref:** LAS-018/007
- **Iraupena:** 0:00:53. **Hasi:** 00:10:01. **Bukatu:** 00:10:54
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Donostialdeko lantegiak
- Lanbideak » Arotzak

Laburpena:

Aitaren tailerrean hiru aritzen ziren lanean, baina jende asko zegoen Michelinen 8 ordu lan egin eta gero, tailerrean laguntzera joaten zena.

5. Igandetan ere lanean

- **Erref:** LAS-018/009

- **Iraupena:** 0:01:08. **Hasi:** 00:11:41. **Bukatu:** 00:12:49
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Lan-baldintzak
- Lanbideak » Arotzak

Laburpena:

Jendeak arotz zerbitzua behar zuenean, tailerrera joan eta aitari eskatzen zion zuzenean. Igandetan ere lanera joaten ziren batzuetan.

6. Arotz gisako lanak

- **Erref:** LAS-018/011
- **Iraupena:** 0:01:29. **Hasi:** 00:13:17. **Bukatu:** 00:14:46
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Arotzak

Laburpena:

Teilatuak konpontzetik oinarria eta lurra lantzeraz.

7. Teilatuen zatiak eta izenak

- **Erref:** LAS-018/013
- **Iraupena:** 0:00:51. **Hasi:** 00:15:13. **Bukatu:** 00:16:04
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Arotzak

Laburpena:

Tijera, zapata, gailurra...

8. Egurra Zubietako zerrategitik

- **Erref:** LAS-018/014
- **Iraupena:** 0:02:21. **Hasi:** 00:16:04. **Bukatu:** 00:18:25
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Arotzak

Laburpena:

Pinua erabiltzen zuten kanpotik. Bestela Zubietako zerrategitik ekartzen zuten haritza. Añorgako transportista batzuek eramaten zieten egurra zerrategitik tailerrera. Lan kopurua jaisten zenean, aitaren behiak gobernatzen zituzten.

9. Egur bakoitza lan mota baterako

- **Erref:** LAS-018/016
- **Iraupena:** 0:02:05. **Hasi:** 00:19:36. **Bukatu:** 00:21:41
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Arotzak

Laburpena:

Egin behar zuten lanaren araberrako egurra erabiltzen zuten. Gurdietako gurrpilak egiteko zumarra, akazia eta artea erabiltzen zituzten.

10. Arotzeria asko aldatu da

- **Erref:** LAS-018/017
- **Iraupena:** 0:03:24. **Hasi:** 00:21:41. **Bukatu:** 00:25:05
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Lan-tresnak eta azpiegiturak
- Lanbideak » Arotzak

Laburpena:

Geihenbat lan aglomeratua eskatzen da gaur egun. Egurra lantzeko erabiltzen ziren tresnak: trontza, zerrotia, eskula, unibertsala... Makinak garai bateko eskulana ordezkatu du.

11. Zer behar da arotz ona izateko?

- **Erref:** LAS-018/018
- **Iraupena:** 0:02:23. **Hasi:** 00:25:05. **Bukatu:** 00:27:28
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Arotzak

Laburpena:

Esku ona, arreta jarri beharra, tenplea, ordu asko sartu beharra...

12. Arotzak asteko 7 egunetan lan

- **Erref:** LAS-018/019
- **Iraupena:** 0:01:44. **Hasi:** 00:27:28. **Bukatu:** 00:29:12
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Beste toki batzuetara jaietara
- Lanbideak » Arotzak
- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak

Laburpena:

Egun bateko lana izaten zenean, igandetan egin ohi zen. Hernaniko festetan parranda egin eta hurrengo egunean Legorretara joan behar izan zuen Iñakik, loari ezin eutsi ibili zen bidean.

13. Egurra eta gaitzak

- **Erref:** LAS-018/021

- **Iraupena:** 0:01:57. **Hasi:** 00:29:41. **Bukatu:** 00:31:38
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Natura
- Lanbideak » Arotzak

Laburpena:

Egurra moztean laka utziz gero, pipia sartzea errazagoa da, ezpaletik sartzen baita errazago. Hezetasuna egur guztiek ez daramate ondo.

14. Aita tximiniak garbitzen aritua

- **Erref:** LAS-018/023
- **Iraupena:** 0:01:27. **Hasi:** 00:31:46. **Bukatu:** 00:33:13
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Antzinako lanbideak
- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Gertaera izugarriak eta ezbeharrak

Laburpena:

Garai batean etxean errazago erretzen ziren, oinarrian egurra zuten eta. Aita tximiniak garbitzen aritu zela gogoan du lñakik. Askotan sua tximiniatik sartzen zen.

15. Inguruan haritza, lizarra eta zumarra

- **Erref:** LAS-018/024
- **Iraupena:** 0:01:16. **Hasi:** 00:33:13. **Bukatu:** 00:34:29
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Natura
- Lanbideak » Arotzak

Laburpena:

Inguruan bazegoen basoa, eta bertatik hartzen zuten lanerako haritza, lizarra eta zumarra.

16. Hilkutxak pinuz egiten zituzten

- **Erref:** LAS-018/026
- **Iraupena:** 0:02:15. **Hasi:** 00:36:13. **Bukatu:** 00:38:28
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Hiletak
- Lanbideak » Arotzak

Laburpena:

Hilkutxak egiten zituzten aitarekin, normalean pinuarekin egiten ziten. Ez ziren garestiak izaten. Garai batean ia dena egurrezkoa zen, eta altzari asko saltzen zen. lñakik eta anaiak altzariak ere egiten zituzten,

17. Arotzak bezero fidela

- **Erref:** LAS-018/028
- **Iraupena:** 0:01:13. **Hasi:** 00:38:58. **Bukatu:** 00:40:11
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Arotzak

Laburpena:

Lehen eta gaur bezeroa beti fidela izan da, eta arotzak bezeroen fideltasuna ondo zaindu behar zuen.

18. Teilatua bukatutakoan, ospatzera

- **Erref:** LAS-018/029
- **Iraupena:** 0:01:59. **Hasi:** 00:40:11. **Bukatu:** 00:42:10
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Lan-baldintzak
- Ohiturak eta bizimodua
- Lanbideak » Arotzak

Laburpena:

Erramua esaten zitziaon, teilatua bukatu, erramua jarri eta ospatzera joaten ziren langileka. Bezeroak berak prestatzen zuen afaria normalean.

19. Soldadutzan ere arotz lanetan

- **Erref:** LAS-018/031
- **Iraupena:** 0:02:55. **Hasi:** 00:43:42. **Bukatu:** 00:46:37
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Soldadutza
- Lanbideak » Arotzak

Laburpena:

Hamahiru urterekin hasi zen aitari arotz lanetan laguntzen, bost bat urte behar izan zituen ofizioa ondo ikasteko. Soldadutzan ere tailerrean aritu zen lanean, Zaragozan eta Kandantxun. Kandantxuko teleaulkiak egin zituzten. Bere taldeko arduraduna zen Iñaki.

20. Gutxitan joaten zen eskolara

- **Erref:** LAS-018/033
- **Iraupena:** 0:01:20. **Hasi:** 00:49:58. **Bukatu:** 00:51:18
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola

Laburpena:

Gutxitan joaten zen eskolara Iñaki. Behin tailerrean hasita, eskola partikularretara joan zen.

21. Giro erdalduna Lasarten

- **Erref:** LAS-018/035
- **Iraupena:** 0:01:26. **Hasi:** 00:53:25. **Bukatu:** 00:54:51
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Kanpoko jendearekin harremana
- Euskara » Euskararen egoera

Laburpena:

Etxean euskaraz egiten bazuten ere, Lasarteko giroa oso erdalduna zen. Apopiloak izaten zituzten etxean, orokorrean, kanpotarrak. Amona txerri-hilketan aritzen zen, eta Iñakiren aitari irakatsi zion.

22. "Habla en cristiano"

- **Erref:** LAS-018/037
- **Iraupena:** 0:00:46. **Hasi:** 00:55:52. **Bukatu:** 00:56:38
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Euskara eta politika
- Euskara » Euskararen egoera

Laburpena:

Garai batean euskara galarazita zegoen, eta erdaraz egiteko agintzen zieten. Aurre egiteko beldur handiagoa zuten lehen orain baino.

23. Auzoaren arabera, euskararen egoera aldatzen da

- **Erref:** LAS-018/039
- **Iraupena:** 0:03:00. **Hasi:** 00:57:12. **Bukatu:** 01:00:12
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Inguruko herriak eta auzoak
- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Donostialdeko lantegiak
- Euskara » Euskararen egoera

Laburpena:

Zumaburu auzoan bizi zen garai batean Iñaki, eta 'España' deitzen zitzaion, oso erdalduna zelako. Oriak komunista fama zuen. Brunet fabrikak etxeak egin zituen bertan, eta nahiko etxe pobeak ziren.

24. Bruneteko langileen etxeak

- **Erref:** LAS-018/040
- **Iraupena:** 0:01:42. **Hasi:** 01:00:12. **Bukatu:** 01:01:54

- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Lan-baldintzak
- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Donostialdeko lantegiak

Laburpena:

Oria langile auzoa bilakatu zen Brunet zabaldu zenean. Enpresak berak eraiki zituen langileentzat etxeak.

25. Kanpoko apopilo mordoa

- **Erref:** LAS-018/042
- **Iraupena:** 0:00:56. **Hasi:** 01:02:20. **Bukatu:** 01:03:16
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Kanpoko jendearekin harremana
- Euskara » Euskararen egoera

Laburpena:

Burgostik, Santandertik, Arabatik... joaten zen jendea Lasartera bizitzera. Apopilo asko joaten ziren Tiburtzio tabernara.

26. Herriko biztanleria hirukoiztu da

- **Erref:** LAS-018/044
- **Iraupena:** 0:02:21. **Hasi:** 01:03:27. **Bukatu:** 01:05:48
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Auzokoen arteko harremana
- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa
- Ekonomia eta industria » Boom industrialak
- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Donostialdeko lantegiak
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Herriaren nortasuna

Laburpena:

Bost mila biztanle ziren gutxi gora behera, denek ezagutzen zuten elkar. Orain, ordea, hamazortzi mila biztanle dira Lasarten. Bost udaletxetan banatuta zegoen Lasarte, Usurbil, Donostia, Hernani, Urnieta eta Andoain.

27. Lasarte-Oria sortzeko ekimena

- **Erref:** LAS-018/045
- **Iraupena:** 0:01:41. **Hasi:** 01:05:48. **Bukatu:** 01:07:29
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Herriaren nortasuna

Laburpena:

Herria sortzeko batzorde bat eratu zen, eta firma bilketa eta hauteskunde bitartez lortu zen Lasarte-Oria herria izatea.

28. Golfean irabazten zuten bigarren soldata

- **Erref:** LAS-018/047
- **Iraupena:** 0:02:12. **Hasi:** 01:08:17. **Bukatu:** 01:10:29
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Umetako lanak
- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Donostialdeko lantegiak
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Kanpoko jendearekin harremana
- Aisia » Kirola » Beste kirol batzuk

Laburpena:

Michelin eta Luzuriaga ziren industria nagusia Lasarten. Bestetik, bigarren soldata ateratzen zuten askok golfean laguntzen. Aberatsen autoak aparkatzen ibiltzen ziren.

29. 'Soldado plantado' jolasa

- **Erref:** LAS-018/049
- **Iraupena:** 0:01:56. **Hasi:** 01:11:45. **Bukatu:** 01:13:41
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Jolasak

Laburpena:

8-9 urterekin eliza atzean 'Soldado plantadora' ibiltzen ziren.

30. Greba gogorrak bizi zituen Lasartek

- **Erref:** LAS-018/051
- **Iraupena:** 0:03:10. **Hasi:** 01:18:04. **Bukatu:** 01:21:14
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Lan-baldintzak
- Ekonomia eta industria » Langileen arteko harremana eta langile-mugimenduak
- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Donostialdeko lantegiak

Laburpena:

Oso greba gogorrak izan ziren garai batean Michelinen. Bar La Bodega zenetik pasatzen ziren matxinatuak eta grisak. Biolentoak izan ziren grebak.

31. Ttakun Kultur Elkarteko kide

- **Erref:** LAS-018/053

- **Iraupena:** 0:02:22. **Hasi:** 01:23:41. **Bukatu:** 01:26:03
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura

Laburpena:

Ttakun Kultur Elkartea indarra hartzen hasi zen herrian, eta bertako parte-hartzaile izan zen Iñaki. Euskararen alde lan egiteko borondate handia zuen eta. Txintxarri banatzen ibili zen baserriz baserri.

32. Ttakun kultur elkarteari esker euskara gehiago

- **Erref:** LAS-018/055
- **Iraupena:** 0:02:03. **Hasi:** 01:27:37. **Bukatu:** 01:29:40
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararen egoera

Laburpena:

Herri mailan euskararen presentzia asko handitu da Takun Kultur elkarteari esker.

33. Lasartearra elkartearen sorrera

- **Erref:** LAS-018/057
- **Iraupena:** 0:01:41. **Hasi:** 01:31:30. **Bukatu:** 01:33:11
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Taberna giroa » Elkarte gastronomikoak

Laburpena:

Lasartearra kirol taldea zegoen lehenengo, eta hortik sortu zen Lasartearra elkarte gastronomikoa. Oraindik emakume bazkiderik ez dago elkartean.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.

2025-11-15

CC-by-sa | Ahotsak.eus

Badihardugu Euskara Elkartea

Markeskua Jauregia, 20600 Eibar

943121775 - ahotsak@ahotsak.com